

Prima instanță: Judecătoria Briceni

Dosarul nr. 2ra-2535/14

Judecător: I. Guzun

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți

Judecători: S. Procopciuc, E. Grumeza, V. Harmaniu

DECIZIE

10 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători

Valentina Clevadi, Tamara Chișca-Doneva,
Iuliana Oprea, Ion Druță

examinînd recursul declarat de Asociația de Economii și Împrumut „Tețcani”,

în pricina civilă la cererea de chemare în instanța de judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Tețcani” împotriva Tatiane Jigrin cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2014, prin care a fost casată hotărîrea Judecătoria Briceni din 16 iulie 2013 fiind emisă o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă :

La 28 mai 2013, Asociația de Economii și Împrumut „Tețcani” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatiane Jigrin privind încasarea datoriei în mărime de 27 639 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta AEÎ „Tețcani” a indicat că la 26 februarie 2009 în temeiul contractului de împrumut nr. 1061 reclamanta a acordat pîrîtei un împrumut în sumă de 15 000 lei. În baza acestuia contract pîrîta și-a asumat obligația de a rambursa împrumutul pînă la data de 15 decembrie 2009 inclusiv. De asemenea s-a obligat de a achita o dobîndă la împrumut în mărime de 27,6% anual.

Ajuns la scadență împrumutul n-a fost rambursat și dobînda nu a fost plătită integral de către Jigrin Tatiana. Penalitățile de întîrziere la care s-a obligat pîrîta conform prevederilor contractului constituie 1% pentru toate sumele restante.

Despre scadența contractului și obligația de a rambursa împrumutul, dobânda aferentă și penalitățile pârîta a fost înștiințată în scris la data de 16 septembrie 2011. Pînă în prezent pârîta nu și-a onorat obligațiile contractuale.

La data de 09 februarie 2012 reclamanta s-a adresat cu o cerere în judecată privind emiterea unei ordonanțe judecătorești de încasare a restanței. Jigrin Tatiana a depus obiecții împotriva ordonanței și prin încheierea Judecătoriei Briceni din 21 februarie 2012 ordonanța a fost anulată.

A solicitat AEÎ „Tețcani”, încasarea de la Jigrin Tatiana în beneficiul său suma împrumutului nerambursat – 15 000 lei, suma dobînzii restante – 9 135 lei, penalitatea – 2 700 lei, taxa de stat – 804 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Briceni din 16 iulie 2013 a fost admisă parțial acțiunea, s-a încasat de la Jigrin Tatiana în beneficiul AEÎ „Tețcani” suma de 15 000 lei cu titlu de împrumut restant, 937,08 lei cu titlu de dobîndă la împrumut, 2 700 lei cu titlu de penalitate la împrumut restant și 559,11 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat, iar în total suma de 19 196,19 lei. A fost respinsă cererea AEÎ „Tețcani” către Jigrin Tatiana cu privire la încasarea dobînzii la împrumut în sumă de 8 197,92 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2014 a fost admis apelul declarat de Jigrin Tatiana, casată hotărîrea Judecătoriei Briceni din 16 iulie 2013 și emisă o nouă hotărîre prin care, s-a respins acțiunea ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 20 iunie 2014, AEÎ „Tețcani” în persoana administratorului Grigoreș Mariana a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2014, menținerea hotărîrii Judecătoriei Briceni din 16 iulie 2013 și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 294,94 lei.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și aprecierea arbitrară a probelor. A mai indicat recurentul că instanța de apel a aplicat eronat normele cu privire la curgerea termenului de prescripție.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 05 mai 2014 (f.d. 68), cît și faptul că conform avizului de recepție aceasta a fost recepționată de către recurent la 08 mai 2014 (f.d. 69), recursul AEÎ „Tețcani” se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 august 2014, recursul a fost declarat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC prezentul recurs se examinează fără prezența părților.

Examinînd argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, *„instanța, după ce judecă recursul, să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs”*.

Colegiul reține că decizia Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2014 este ilegală, fiind adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, argumentele recurentului fiind întemeiate, din considerentele ce urmează:

Conform art. 117 alin. (1) și (2) CPC al RM *„Probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.”*

Conform art. 130 alin. (1), (2) și (3) CPC al RM *„Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.”*

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 26 februarie 2009 între AEÎ „Tețcani” și Jigrin Tatiana a fost încheiat contractul de împrumut nr. 1061 (f.d. 5), în temeiul căruia Jigrin Tatiana a beneficiat de un împrumut în sumă de 15 000 lei (f.d. 26), asumându-și obligația de a rambursa împrumutul până la data de 15 decembrie 2009 inclusiv. De asemenea, instanța de recurs constată că Jigrin Tatiana a achitat dobânda la împrumut pentru termenul de până la 01 octombrie 2009.

În conformitate cu art. 267 alin. (1) Cod Civil, *„termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani”*.

Conform art. 272 alin. (1) Cod Civil, *„termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului”*.

Reieșind din sensul normelor legale citate și avînd în vedere că obligația cu privire la restituirea împrumutului conform contractului de împrumut nr. 1061 din 26 februarie 2009, urma a fi executată pînă la 15 decembrie 2009, termenul de prescripție pentru sesizarea instanței de judecată de către AEÎ „Tețcani”, a început să curgă din ziua imediat următoare, adică din 16 decembrie 2009.

În conformitate cu art. 277 alin. (1) Cod Civil, *„cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit”*.

Încheierea Judecătoriei Briceni din 21 februarie 2012 anexată la dosar (f.d. 24) prin care a fost anulată ordonanța judecătorească din 09 februarie 2012, atestă că AEÎ „Tețcani” a sesizat instanța judecătorească cu o cerere în vederea eliberării ordonanței judecătorești, pentru încasarea forțată de la Jigrin Tatiana a împrumutului restant, a penalităților și dobînzilor ce derivă din contractul de împrumut nr. 1061 precum și a cheltuielilor de judecată.

Avînd în vedere că procedura în ordonanță reprezintă o procedură simplificată a examinării cauzei, Colegiul constată că curgerea termenului de prescripție s-a întrerupt la data de 09 februarie 2012, adică în ziua sesizării instanței judecătorești cu cererea privind eliberarea ordonanței judecătorești. Colegiul menționează că efectul principal al întreruperii termenului de prescripție, reprezintă începerea curgerii unui nou termen de prescripție. Prin urmare, depunerea de către AEÎ „Tețcani” a cererii de chemare în judecată la data de 28 mai 2013, a avut loc în interiorul termenului de prescripție.

Astfel, Colegiul constată că instanța de apel aplicînd eronat prevederile art. 271, 277 Cod Civil, ilegal a respins acțiunea intentată de către AEÎ „Tețcani”, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) CPC, *„instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță”*.

Conform art. 373 alin. (4) CPC, *„instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărîrii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărîrii în întregul ei”*.

Studiind decizia Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2014, Colegiul constată că instanța de apel, nu s-a expus asupra fondului cauzei, ci prin aplicarea eronată a art. 271, 277 Cod Civil a respins acțiunea intentată de AEÎ „Tețcani”, or în virtutea caracterului devolutiv al apelului instanța de apel era obligată să se expună pe marginea tuturor pretențiilor invocate de reclamant.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, decizia Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2014 este ilegală, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, considerent din care urmează a fi casată, iar cauza restituită spre rejudecare în instanța de apel, or eroarea menționată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Asociația de Economii și Împrumut „Tețcani”.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2014, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în instanța de judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Tețcani” împotriva Tatiane Jigrin cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea

Ion Druță